

methods of their decision, and also specific of choice of material which must be used for the proper special account of mathematics, are exposed.

Key words: profiles orientation at teaching, mathematic, economic, electromechanic.

УДК 378

Івахненко Т.П.

СЕКСУАЛЬНА КУЛЬТУРА – КУЛЬТУРОЛОГІЧНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Статтю присвячено обґрунтуванню значення сексуальної культури як однієї зі складових загальної культури особистості; зазначено один з етапів її формування – навчання та виховання вищої школи.

Ключові слова: молодь, секс, сексуальність, сексуальна культура, сексуальне виховання, сексуальна просвіта.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сучасний етап розвитку суспільства став початком фундаментальних змін у педагогічній свідомості. Вища освіта, як і освіта в сучасній Україні в цілому, неможлива без певного культурного поля. У зв'язку з цим виникає потреба у створенні освітянської моделі, в основі якої – прагнення використати цінності всього простору культури для вирішення сутнісних проблем сьогодення. Науковці та студенти системи вищої школи повинні виступити в ролі генераторів і трансляторів культурного потенціалу в сучасній Україні. Тому вища освіта, насамперед, має виконувати одну з дуже важливих своїх функцій – культуротворчу.

Наше дослідження присвячено вивченню однієї із самих складних проблем сучасної педагогіки – формуванню сексуальної культури молоді. Нині суспільство настільки пересичене антисексуальними уявленнями-кліше, що перестало розмірковувати про зміни в житті молодого покоління, в тому числі і в плані сексу. Секс – це цілий світ, багатий своїми таємницями і законами. І ці закони, ці таємниці необхідно пізнавати.

Методологічною основою дослідження є розуміння соціальних процесів, що розвиваються на основі законів розвитку (Г. Гегель), психологічна теорія розвитку особистості в діяльності (Л.С. Виготський, А.Н. Леонтьєв), історична концепція статевої соціалізації (І.С. Кон), моделі статевої соціалізації (Д.Н. Ісаєв, В.Є. Каган, З. Фрейд, М. Фуко), принцип єдності виховання та навчання.

У педагогічній науці всього світу йде виявлення найбільш загальних тенденцій пов'язаних з вирішенням цієї проблеми. У кожній країні ця проблема вирішується з урахуванням національних особливостей. Існують різні і навіть інколи протилежні думки стосовно доцільності сексуального виховання молоді. Одні підкреслюють вагомість формування у молоді моральних основ у питаннях статевого життя і достовірних знань із області біології, психології, медицини, що торкаються проблематики статевого відношень [3; 4; 6]. Інші вважають, що таку просвіту молоді потрібно заборонити, тому що вона стимулює ранні статеві зв'язки, сприяє аморальній поведінці [1; 8; 11]. На нашу думку, кожна молода людина повинна бути сексуально вихованою, володіти азами сексуальної культури. Це насамперед культурно-еротичне розуміння статевого життя людини, окультурення статевого потягу, вміння розібратися в порадах старших і спеціальній літературі, правильно ставитися до сексуальності і відхилень та збочень у сексуальній формі.

Аналіз останніх досліджень. Якщо сьогодні однозначно прийнятне таке поняття, як сексуальна культура, то варто зрозуміти, що будь-яка культура, в тому числі й сексуальна, формується, тобто передбачає виховання, навчання й освіту. Цілісний розгляд проблем культурологічної підготовки у вищих навчальних закладах представлено в роботах

українських педагогів З.Ф. Донець, О.Б. Коломієць, Л.А. Кондрацької, В.С. Маслова, Л.Г. Настенко та ін. [2; 5; 7; 9; 10].

Ми не можемо досліджувати вищезазначене питання без вивчення наукових праць відомих учених усіх напрямків розвитку особистості. Так, ідеї психології та педагогіки щодо особистості, її становлення, розвитку та самоактуалізації, представлені в працях Г.О. Балла, І.Д. Беха, Л.С. Виготського, С.У. Гончаренка, І.А. Зязюна, О.В. Киричука, Г.С. Костюка, О.М. Леонтєва, С.Д. Максименка, І.П. Манохи, В.Г. Панка, Н.А. Побірченко, В.В. Рибалки, В.А. Роменця, С.Л. Рубінштейна, Т.С. Яценко та ін.

Крім того, психологи і педагоги досліджували різні аспекти проблеми психосексуального розвитку особистості, серед яких відзначимо: культуру статево-рольової поведінки – Т.В. Говорун, В.П. Кравець, С.В. Ковальов, І.С. Кон, В.А. Семиченко, О.В. Сечейко та ін.; негативні наслідки ранніх та випадкових сексуальних контактів – А.Я. Бердичевська, Г.Ф. Келлі, В.Г. Каган, Л.І. Мороз, О.Г. Фролова та ін.; статево-рольову ідентифікацію – М.Й. Боришевський, Т.С. Гурлева, О.І. Морозова-Ларіна, Ю.О. Приходько та ін.; подружню єдність – Л.А. Богданович, Т.В. Буленко, І.О. Ковальова, Б.Г. Херсонський, О.Д. Шинкаренко тощо.

Дослідженнями психологічних проблем дитячої та юнацької сексуальності займалися Д.Н. Ісаєв, В.Ю. Каган, І.С. Кон, С.І. Голод, Л.М. Скороход, А.Г. Харчев, В.В. Нагаєв, Д.В. Колесов, Н.Б. Сельверова, Л.Я. Верб, Т.К. Юферева, І.Т. Юнда.

Мета статті – продемонструвати значення сексуальної культури як однієї зі складових загальної культури особистості, відзначити один з етапів її формування – навчання та виховання вищої школи.

Виклад основного матеріалу. Сексуальний дебют – особисте рішення кожного. Інша справа, як уникнути пов'язаних із цим небажаних наслідків та ризиків, у тому числі репродуктивних і епідеміологічних. Відповідна освіта (не пропаганда) повинна будуватися на основі принципів безпечного і відповідального сексу. Особистість потрібно розвивати і вести вперед через розвиток установок і цінностей.

У реальному житті все навпаки – статево виховання, сексуальна освіта опиняються на задвірках суспільних інтересів. Суспільство постійно удає, ніби такої проблеми взагалі не існує. Тому формуванням сексуальної культури практично ніхто не займається – ні сім'я, ні освітні заклади різних рівнів акредитації, ні система охорони здоров'я. Існує хибна думка, що про секс ми знаємо все. Але ці знання потрібно поповнювати і вдосконалювати у будь-якому віці. Молодь їх потребує в першу чергу.

Це вкрай проблемне питання набуває дедалі більшої актуальності, яка посилюється кількома потужними чинниками, до яких, з нашого погляду, слід передусім віднести:

- руйнування традиційної моделі статевої соціалізації молоді, за якої дівчаткам прищеплюється жіночий, а хлопчикам – чоловічий тип поведінки;
- послаблення ролі природних інститутів статевої соціалізації підростаючого покоління – сім'ї, дитячої спільноти (дитячої субкультури), державних та недержавних навчально-виховних закладів;
- вплив агресивного інформаційного середовища;
- недбале й безвідповідальне ставлення дорослих до підростаючого покоління, у тому числі й безвідповідальне їх ставлення до статевої соціалізації та сексуального виховання підростаючого покоління [12: 4].

Культурологічний напрямок підготовки у вищій школі (зокрема сексуальна культура) проходить стадію становлення, яка потребує вирішення цілої низки методологічних і методичних питань. Для української філософсько-педагогічної думки характерна позиція, що виховання особистості з моральними принципами та глибокими духовними переконаннями є не менш важливим, ніж формування фахівця, професіонала певної галузі.

Кожна нова історична епоха, як яскраво свідчить історичний досвід людства, висуває нові вимоги не лише до соціально-типологічних якостей, якими має володіти особистість у нових умовах буття соціуму, але й до процесу її формування. В процесі наукового пошуку і

ретельного емпіричного дослідження науковці прийшли до висновку, що сексуальна культура визначається процесом боротьби протиріч між людьми і цивілізацією, яка ними створена, між настановами, що визнані правильними в даній державі і безпосередніми бажаннями індивідів, між релігійними табу і людським потягом, між законодавчо затвердженими нормами і конкретною статевою поведінкою. Все це відбувається тому, що біологічні аспекти людської сексуальності не завжди співпадають з нормами соціальними, встановленими суспільством.

Сексуальна культура є складовою загальної культури, яка, з одного боку, виражає і узагальнює, а з другого, регламентує й координує багатоманітність сексуальних проявів людини, регулює сексуальну поведінку, стиль взаємодії партнерів. Вона активно впливає не тільки на інтимну сферу індивіда, але й на його соціальну та професійну самореалізацію. Тому набуває актуальності проблема формування сексуальної культури молоді.

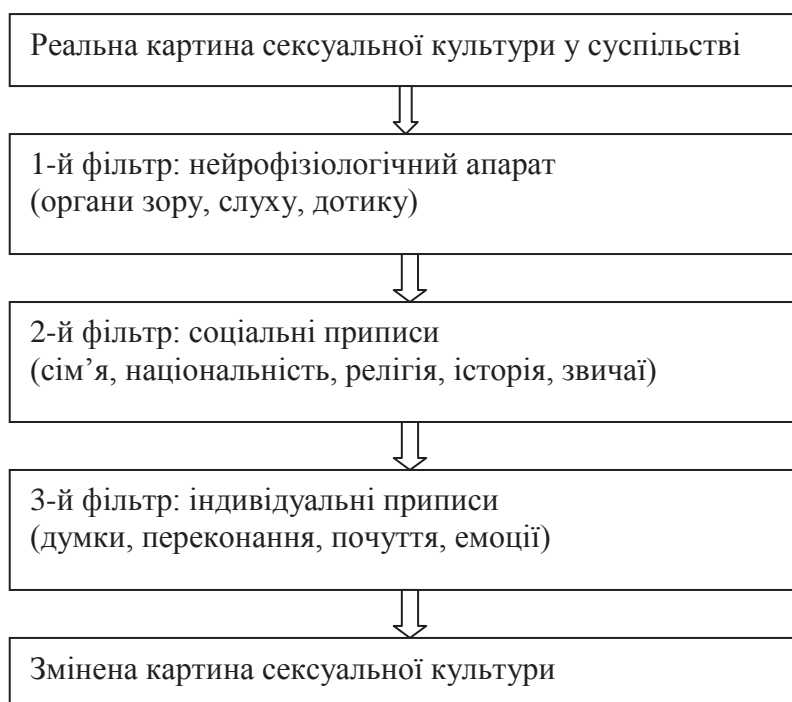
Освіта в питаннях статі – дуже важливий елемент загальної культури, особистість повинна отримувати його в сім'ї, від своїх рідних, а також у навчальних закладах – від авторитетних педагогів.

Кожної миті молодь отримує величезний потік інформації. І їх підсвідомий розум вибирає із загального потоку і підносить їхній свідомості саме ту інформацію, яка вписується в їхню підсвідому програму. Щось він спотворює, щось узагальнює, а деякими речами просто нехтує.

Підсвідомий розум пропускає інформацію через своєрідні програми-фільтри: нейрофізіологічний, соціальний і особистий.

Третій елемент – індивідуальний – формується поступово, в процесі навчання. Ми задаємо дитині напрям, а далі вона сама вносить певні зміни або щось нове в програму своєї поведінки.

Сексуальна культура формує загальну та індивідуальну статево свідомість. У більш широкому змісті сексуальне виховання формує і розвиває особистість і все це відбувається під впливом суспільства, а воно не однорідне, складне і динамічне. Далеко не завжди його вплив можна передбачити і не завжди він бажаний, тому від педагогів залежить як вміло та вчасно будуть внесені навчально-виховні корективи у процес формування сексуальної культури молоді.

Висновки. Сексуальна освіта і виховання вкрай необхідні, щоб протистояти всім сучасним засобам масової інформації, що прагнуть підірвати мораль молоді, прагнуть розповсюдити ідеологію, в якій сексуальність з її проблемами спеціально висовується на перший план. Представники цієї ідеології свідомо розповсюджують теорії, які виправдовують сексуальну розбещеність у будь-якій формі і підтримують розпусту. Крім того, пропагують “вільну любов”, форми вільного шлюбу, пробний шлюб і т. д. Ми бачимо із ситуації, яку створено в нашому суспільстві, що такого роду впливи особливо небезпечні для молоді, яка не в стані відразу відрізнити здорове сприйняття сексуальності від пропагуючої “вільної любові”.

Велика енергія, яка захована в сексуальності людини, якщо буде невміло направленою, може привести до страждань і нещастя, може не тільки розбити сім'ю, а й викликати серйозну хворобу. Але та сама енергія приборкана волею людини, направлена у потрібне русло, може стати одним із фундаментів міцного шлюбу і сприяти підвищенню загального рівня здоров'я.

Перспективність дослідження проблеми. На наш погляд, необхідно:

– Розробити спеціальні освітні програми, які будуть забезпечувати сексуальну просвіту молоді, а також представників старших вікових груп. Адже не можна механічно транслювати освітні програми, які використовують у західних країнах, на нашій національній ґрунт.

– Організувати морально-статеве виховання й освіту в державних закладах, які прилучають молодь до засвоєння основ сучасної культури. В нашій країні до цього часу з різних політичних і релігійних причин відсутня спеціальна, з урахуванням національних особливостей, сучасна система залучення до зрілої сексуальної культури.

– Проводити спеціальні консультації, бесіди, лекції, що допоможуть молоді придбати нові навички в спілкуванні з постійним партнером.

– Створити певне державне регулювання тієї системи інформації з сексуальних питань, що лавиною обрушується з різних джерел на молодь і часто носить еротичний, навіть, порнографічний характер чим підсилює прояв самого нижнього рівня сексуальної культури.

Навчитися правильно вести себе з представниками протилежної статі – важлива життєва задача. Вирішенню цієї задачі сприяє своєчасне і правильно організоване виховання й освіта, які забезпечують наступність поколінь.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арапов М. Сексуальное воспитание школьников: Опыт США (Интернет <http://courier.com.ru/sexedu/sexrev.htm>)
2. Донець З.Ф. Осучаснення змісту культурознавчих дисциплін у вищій школі в контексті міжнародних культуроохоронних конвенцій: дис. ... канд. пед. наук: спец.13.00.04 “Загальна педагогіка та історія педагогіки”// Донець Зоя Федорівна; Ін-ст вищої освіти АПН України. – К., 2004. – 199 с.
3. Ковалёв С. В. Подготовка старшеклассников к семейной жизни. – М., 1991. – 143 с.
4. Колесов Д.В. Беседы о половом воспитании. – М., 1986. – 160 с.
5. Коломієць О.Б. Педагогічне забезпечення культурологічної складової у підготовці студентів технічних вищих навчальних закладів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04/ Коломієць Олена Борисівна. – К., 2004. – 214 с.
6. Кон И.С. Личный сайт в Internete (<http://sexology.narod.ru/>)
7. Кондрацька Л.А. Теорія і технологія культурологічної підготовки майбутніх учителів художньо-естетичних спеціальностей: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Кондрацька Людмила Анатоліївна. – К., 2004. – 445 с.
8. Лишин О.В. Сексуальная революция в российской педагогике как отражение её нерешённых ключевых проблем. (Интернет <http://courier.com.ru/sexedu/sexrev.htm>)
9. Маслов В.С. Теорія і практика культурологічної підготовки слухачів і курсантів вищих військових закладів освіти: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04/ Маслов Валерій Сергійович. – К., 1998. – 470 с.

10. Настенко Л.Г. Педагогічні умови культурологічної підготовки майбутнього вчителя: канд. пед. наук: спец.13.00.04/ Настенко Лариса Григорівна. – К., 2002. – 219 с.
11. Паулсен Патрик Л. Нужно ли сексуальное воспитание в наших? (Интернет <http://courier.com.ru/sexedu/sexrev.htm>)
12. Петрунько О.В. Актуальні проблеми сексуального виховання підлітків. – К.: ДЦССМ, 2004. 80 с.

Ивахненко Т.П.

СЕКСУАЛЬНАЯ КУЛЬТУРА – КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКАЯ СОСТАВНАЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Статья посвящена обоснованию значения сексуальной культуры как составной общей культуры личности; отмечен один с этапов её формирования – образование и воспитание высшей школы.

Ключевые слова: молодёжь, секс, сексуальность, сексуальная культура, сексуальное воспитание, сексуальное образование.

Ivahnenko T.P.

SEXUAL CULTURE – THE CULTUROLOGICAL PART OF CLASSES

The article explains the importance of sexual education as a part of general culture of personality. One of the stages of its formation was admitted – the education and training of high school.

Key words: youth, sex, sexuality, sexual culture, sexual education.

УДК 372.853

Кавурко Л. В.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В КУРСІ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ

Стаття присвячена використанню математичного моделювання при вивченні фізики як одного з методів пізнання. Наведено декілька прикладів застосування математичних моделей у курсі загальної фізики.

Ключові слова: математичне моделювання, пізнання, робоча програма.

Адаптивна концепція технічної та технологічної освіти передбачає підсилення ролі та оволодіння методикою математичного моделювання в процесі вивчення дисциплін природничо-математичного циклу студентів технологічного фаху вищих навчальних закладів. Метою статті є розкриття деяких особливостей та вимог щодо включення математичного моделювання у навчальний курс фізики для студентів вищих навчальних закладів.

Однією з найважливіших задач, що стоять перед вищою школою, є зростання наукового рівня викладання всіх дисциплін, підвищення якості професійної підготовки спеціалістів вищої кваліфікації. Підвищення наукового рівня викладання перш за все означає:

- відповідність змісту навчальних дисциплін сучасному стану наукових знань, виключення з програм застарілих понять, теорій, уведення нових понять та теорій;
- виключення зі змісту навчальних дисциплін усього другорядного, несуттєвого для розвитку мислення студентів, їх пізнавальної здатності та формування в них наукового світогляду;
- підсилення уваги на вивчення наукових теорій;
- навчання студентів науковим методам дослідження та первинними навичками використання цих методів для розв'язання задач дослідження;